

Η «Ιδιότητα του Πολίτη»: Η σύνδεσή της με την Εθνική Ταυτότητα και τη Δημοκρατία

TOPICS: Απόψεις Socialpolicy.Gr

Βήμα Διαλόγου Για Την Κοινωνική Πολιτική Δημοκρατία

ΠΜΣ "Δημόσια Υγεία"
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

- Περιβάλλον
- Κοινωνική Ιατρική

Αιτήσεις μέχρι και τη Δευτέρα 15 Ιανουαρίου 2018

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ
ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ
σε περιβάλλον
ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
& ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

3-4
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
2018

ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΙΟΥ & ΕΦΗΒΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΧΗΛΙΣΤΗΣ & ΚΤΙΛΑΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 6, 2017

του Γιάννη Βλασσόπουλου

Φοιτητής ΠΜΣ «Κοινωνική Πολιτική: Μέθοδοι και Εφαρμογές»

Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η “ιδιότητα του πολίτη” (**citizenship**) έχει συνδεθεί με έννοιες όπως η “δημοκρατία”, τα “δικαιώματα”, οι “αξίες” και παραπέμπει «σε διαφορετικά και δυνάμει αντιφατικά περιεχόμενα, όπως είναι η πολιτική αρετή, τα ατομικά συμφέροντα, το κοινό καλό, το εθνικό συμφέρον και η αξία της πολιτικής συμμετοχής» (Μπάλιας Σ., 2008). Η “ιδιότητα του πολίτη” συνεπάγεται με ορισμένα προνόμια ή δικαιώματα, καθώς και ορισμένες υποχρεώσεις. Με αυτό τον τρόπο εκπληρώνουν οι πολίτες ορισμένες υποχρεώσεις απέναντι στο κράτος τους και μπορούν με τη σειρά τους να αναμένουν την προστασία των θεμελιωδών συμφερόντων τους. Σε κάθε περίπτωση η “ιδιότητα του πολίτη” είναι συνυφασμένη και με τα κοινωνικά

ΠΡΟΣΦΑΤΑ ΑΡΘΡΑ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 19, 2017

ΠΕ
Ψυχολόγος
στο Δήμο
Νέας
Φιλαδέλφειας

δικαιώματα και άρα κατέχει πολύ σημαντική θέση στα πεδία άσκησης κοινωνικής πολιτικής (Βενιέρης Δ., 2015).

* * *

Η “ιδιότητα του πολίτη” ανάγεται στην Αρχαία Ελλάδα, όταν στους «πολίτες» χορηγείτο εκ του νόμου το δικαίωμα συναπόφασης που συνδεόταν με την ιδέα της «πολιτικής αρετής» που ήταν πολύ σημαντική: να είναι ένας «καλός» πολίτης. Έτσι, η έμφαση δόθηκε κυρίως στις υποχρεώσεις που έπρεπε να εκπληρώνει κάποιος ως πολίτης. **Μια πτυχή στην έννοια της “ιδιότητας του πολίτη” και της αυξανόμενης σημασίας της περιλαμβάνει την ιδέα της παιδείας.** Η “ιδιότητα του πολίτη”, με τη συμβατική έννοια του όρου, σημαίνει την κτήση των δικαιωμάτων και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τότε οι άνθρωποι δε γεννιούνται πολίτες αλλά γίνονται (Πανταζής Β., 2011).

Μια άλλη πτυχή, αυτή της «πολλαπλής ιδιότητας του πολίτη» έχει επικρατήσει με την έλευση της παγκοσμιοποίησης. Σύμφωνα με την έννοια αυτή παρέχεται το δικαίωμα στους ανθρώπους να είναι πολίτες περισσότερων του ενός κρατών ή διακρατικών οντοτήτων. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) η έννοια του ευρωπαίου ‘πολίτη’ (european citizenship) ιστορικά συνδέθηκε με ζητήματα που αφορούν την ευρωπαϊκή ταυτότητα και συνείδηση, τα δικαιώματα και το δημοκρατικό έλλειμμα στην Ε.Ε. Η “ιδιότητα του πολίτη” αναπτύχθηκε ασύμμετρα τόσο πριν όσο και μετά από το Μάαστριχτ, υπέρ της οικονομικής και σε βάρος της πολιτικής και της κοινωνικής της διάστασης.

Η φιλελεύθερη αντίληψη της “ιδιότητας του πολίτη” που αναπτύχθηκε το 19ο αιώνα εξήρε τη σημασία των δικαιωμάτων για όλους τους πολίτες. Η νεωτερική-φιλελεύθερη πολιτική παράδοση θέτει στο επίκεντρο τις ελευθερίες και τα δικαιώματα του ατόμου, ενώ στην κοινωνία της παγκοσμιοποίησης η “ιδιότητα του πολίτη” αποκτά μια οικουμενική διάσταση (Μπάλιας Σ., 2008). Με τη σταδιακή επέκταση των δικαιωμάτων ψήφου εφαρμόστηκαν οι αρχές της δικαιοσύνης και αναγνωρίστηκαν πολιτικά δικαιώματα για ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού.

– Νέας Χαλκηδόνας

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ υπ’ αριθμ. ΣΜΕ 1/ 2017 για τη σύναψη ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΡΓΟΥ Ο ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ-ΝΕΑΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ Ανακοινώνει Τη σύναψη σύμβασης μίσθωσης έργου με ένα...

READ MORE

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ
Σ 19, 2017

Η κρίση ως «κατάσταση έκτακτης ανάγκης» / Κριτικές και Αντιστάσεις

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ
Σ 19, 2017

Επιτακτική ή η ανάγκη για την αντιμετώπιση της ανισότητας μεταξύ γυναικών και

Στον 20ο αιώνα εμφανίστηκαν οι υποστηρικτές της «κοινωνικής ιδιότητας του πολίτη» και αναγνώρισαν ότι τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα αποτελούν μόνο ένα μέρος από τα όσα μπορεί να προσφέρει το κράτος στους πολίτες του. Η άνοδος του κράτους ευημερίας του τελευταίου αιώνα κατηύθυνε τη σκέψη και τις προσπάθειες ότι τα δικαιώματα του πολίτη θα πρέπει να επεκτείνονται, επίσης, στην προσωπική ζωή και στις συνθήκες εργασίας, και όχι μόνο στη συμμετοχή στα πολιτικά δρώμενα.

ανδρών
στον
τομέα του
πολιτισμο
ύ

Στο πλαίσιο αυτό, η εδραίωση των δικαιωμάτων που συνθέτουν την ιδιότητα του πολίτη (τα αστικά στον 18ο αιώνα, τα πολιτικά στον 19ο και τα κοινωνικά στον 20ο αιώνα) θεωρείται ως αποτέλεσμα μιας διαδικασίας εξελικτικής που οδηγεί στην ισότητα. *«Στην ροή της ιστορίας, τα κοινωνικά δικαιώματα, δεν ενέχουν, απλώς, χαρακτήρα παροχής προς τους κοινωνικά ασθενέστερους, αλλά χαρακτήρα ενισχυτικό μιας αρχής ισότητας που μετριάξει τις ταξικές διαφοροποιήσεις. Αυτή η αρχή ισότητας οδηγεί στην ενεργητική, σωματική παρουσία του πολίτη στα κοινά, στην “άμεση αίσθηση συμμετοχής στην κοινότητα, τη βασισμένη στην προσήλωση σε ένα κοινό πολιτισμό”»* (Marshall T., 1995, σ.75). Σε αυτή ακριβώς την προσπάθεια για άμβλυνση των ταξικών αντιθέσεων έγκειται η “ιδιότητα του πολίτη”. Είναι έννοια ενοποιητική, υπαινίσσεται ένα πολιτικό-δικαικό περιβάλλον ισότητας και ισονομίας, μια συνεργασία χωρίς αντιφάσεις.

Σύνδεση Ιδιότητας του Πολίτη με Εθνική Ταυτότητα και Εθνικιστική Ιδεολογία

Η σύνδεση της “ιδιότητας του πολίτη” με την εθνική του ταυτότητα προέκυψε από το γεγονός ότι το νομικό καθεστώς του «πολίτη» ήταν συνδεδεμένο με ένα εθνικό κράτος και η σχέση της ιδιότητας του πολίτη με τον εθνικισμό και τον πατριωτισμό. Ενώ η έννοια πατριωτισμός μπορεί να εκληφθεί ως μια στάση που δημιουργείται από μια βαθιά σύνδεση με τη «δική μου» χώρα λόγω κοινής καταγωγής. Αντίθετα, ως εθνικισμός χαρακτηρίζεται μια πολιτική ιδεολογία που θέτει στο επίκεντρο την ανωτερότητα του «δικού μας» έθνους έναντι των άλλων εθνών (Πανταζής Β.,2011).

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ
Σ 19, 2017

Πλήρωση
της θέσης
του
Διοικητικο
ύ
Γραμματέ
α του
Υπουργείο
υ
Δικαιοσύν
ης,
Διαφάνεια
ς και
Ανθρωπίν
ων
Δικαιωμάτ
ων

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ
Σ 19, 2017

Έκτακτο
Επίδομα
Νεανικής
Αλληλεγγ
ύης

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ
Σ 19, 2017

Εξ΄
Αποστάσε
ως
Εκπαιδευτ
ικό
Πρόγραμμ
α:
«Διγλωσσί
α και

Από εθνικιστικής πλευράς, το κράτος απονέμει την “ιδιότητα του πολίτη” στους έχοντες κοινό και «ίσο» συμφέρον, ενώ ταυτόχρονα η ιδιότητα αυτή ορίζεται σε σχέση με αυτό το κοινό συμφέρον, που μπορεί να είναι μόνον το «εθνικό» (Δημούλης Δ., 1996). Πρόκειται για ένα συμφέρον που υπερβαίνει το τυπικό στοιχείο (π.χ. ύπαρξη μιας «καλής» έννομης τάξης) και αφορά κάτι «αποκλειστικό»: την ιδιαιτερότητα της τύχης ενός λαού σε αντιπαλότητα προς όλους τους άλλους. Στον 20ο αιώνα οι «άλλοι», οι «μη πολίτες» ορίζονται από το πολλαπλό και συστατικό εσωτερικό όριο: από το χωρισμό του κόσμου σε εθνικά κράτη (Δημούλης Δ., 1996).

διδασκαλία της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας»

Η “ιδιότητα του πολίτη”, ως δυαδική έννοια, σημαίνει τη συμμετοχή στη «δική σου» κοινότητα αλλά και την ανοχή των άλλων κοινοτήτων. Για τους διάφορους εθνικιστές, η ανοχή των άλλων κοινοτήτων δεν γίνεται αποδεκτή στις συνθήκες της ύστερης νεωτερικότητας και της παγκοσμιοποίησης. Και τούτο διότι οι κοινότητες πολλαπλασιάζονται διαρκώς και έρχονται σε στενή συνάφεια και σύγκρουση, εγείρουν διαφορετικές και συχνά αντιφατικές απαιτήσεις πίστης που προκαλούν τη συσπείρωση γύρω από μια εθνική ταυτότητα. Αυτό αναπόφευκτα οδηγεί πολλούς στην υιοθέτηση εθνικιστικών ιδεολογιών (Θεοδωρίδης Π., 2001).

Ιδιότητα του Πολίτη και Δημοκρατία

Όπως υποστηρίζεται από τον Δ. Τσάτσο, αν θεωρηθεί ότι η λειτουργία του πολίτη περιορίζεται στο να νομιμοποιεί με την ψήφο του τη Βουλή, τότε έχουμε ένα ορισμένο «είδος πολίτη», ο οποίος είναι πολίτης μόνο κατά την εκλογική διαδικασία. Αντίθετα, ο πολίτης ο οποίος παρακολουθεί και συμμετέχει ενεργά στις πολιτικές διαδικασίες συμβάλλει στην ύπαρξη «αρμονίας» μεταξύ εκλεγμένης εξουσίας και πολιτικής κοινωνίας. Έτσι, λοιπόν, η δημοκρατία ως μορφή πολιτεύματος «δεν επιβάλλεται, δεν εισάγεται αλλά προκύπτει από διαδικασίες που έχουν τη βάση τους στην πολιτικά συνειδητή κοινωνία». (Τσάτσος, Δ. , 1982).

Η μεγάλη αντίφαση ανάμεσα στην “ιδιότητα του πολίτη” και στη δημοκρατία εντοπίζεται ανάμεσα στην έννοια των πολιτικών δικαιωμάτων ως μέσου «ύψιστης κυριαρχίας» και στην ίδια την πραγματικότητα. Η “ιδιότητα του πολίτη” είναι

SON
FACEBOOK

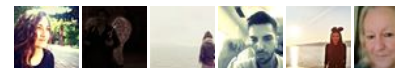

socialpolicy.gr
20,116 likes

Like Page

4 friends like this

FOLLOW

GOOGLE
PLUS

εξ ορισμού περιορισμένη σε ένα σύστημα αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας (Δημούλης Δ., 1996). Ο έλεγχος που ασκούν οι πολίτες είναι κατά βάση τυπικός και δείχνει ότι η πολιτική διαδικασία βρίσκεται στα κέντρα πολιτικής εξουσίας, δηλ. στην ταξική αντιπαράθεση που διαμορφώνει τις στρατηγικές των επαγγελματιών της πολιτικής (Δημούλης Δ., 1996).

Στο πλαίσιο της συζήτησης για την “ιδιότητα του πολίτη”, ο πυλώνας της δημοκρατίας είναι αυτός που κατέχει την πιο σημαντική θέση. Το δημοκρατικό μοντέλο πρέπει να αναδιαρθρωθεί, αλλά αυτή η αναδιάρθρωση στις μέρες σημαίνει κατ’ ανάγκην τη μεταρρύθμιση των θεσμικών οργάνων. Γιατί η αναδιάρθρωση της δημοκρατίας σημαίνει, πρώτα και κύρια, την αποκατάσταση των πολιτών στη δικαιωματική τους θέση που δεν είναι άλλη από την ενεργότερη συμμετοχή τους στην λήψη αποφάσεων (Μαρί-Κριστίν Βερζιά, 2010). Θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη ότι σε πολύ κρίσιμες αποφάσεις όπως η εφαρμογή των μνημονίων στην Ελλάδα, οι πολίτες δεν είχαν σχεδόν κανένα μερίδιο στην λήψη της τελικής απόφασης. Ακόμα και όταν τους δόθηκε όμως δεν φάνηκε οι πολιτικοί να το λαμβάνουν υπόψη τους (δημοψήφισμα 2015) και φαίνεται να επιβεβαιώνεται η παραπάνω θέση του Δ. Τσάτσου ότι έχουμε ένα «είδος πολίτη» που απλά άσκει τυπικό έλεγχο στην εξουσία.

Αντί Επιλόγου

Σήμερα, η έννοια της “ιδιότητας του πολίτη” έχει αλλοιωθεί σημαντικά σε σχέση με αυτό που αρχικά πρέσβευε και θα πρέπει να αναλογιστούμε τι έχει καταλήξει να είναι. Πρώτα απ’ όλα, θα πρέπει να σταματήσουμε να μιλάμε για ενεργό συμμετοχή του πολίτη. Η “ιδιότητα του πολίτη” δεν σταματά μόνο στην ενεργό συμμετοχή αλλά περικλείει πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα. Η “ιδιότητα του πολίτη” δεν είναι θέμα εθνικότητας. Όπως γίνεται κατανοητό όλα τα παραπάνω θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση κοινωνικών πολιτικών.

Τέλος, “η ιδιότητα του πολίτη” δεν εξαρτάται από την πολιτική, πολύ λιγότερο από το αν θα ψηφίσει κανείς στις εκλογές. Υπάρχουν εκατό και ένας τρόποι να ενεργήσει ως πολίτης. Δεν είναι θέμα της μείωσης του ρόλου των πολιτικών

socialpolicy.gr

google.com/+SocialpolicyG

Κοινωνική Πολιτική - Κοινωνική & Κοινωνικές Επιστήμες

G+ Follow

www.
select
respect
.org

κομμάτων. Είναι θέμα της αναβίωση της βούλησης των πολιτών να συμμετέχουν στην πολιτική, να επηρεάζουν την πολιτική και, μάλιστα, να αναλάβουν ηγετικό ρόλο στην πολιτική.

Βιβλιογραφία

1. Βενιέρης Δ., Κοινωνική Πολιτική, Έννοιες & Σχέσεις, εκδ. ΤΟΠΟΣ, 2015.
2. Δημούλης Δ., Ιδιότητα του πολίτη και πολιτικά δικαιώματα Λειτουργία και υπέρβαση μιας διαφοροποιητικής κατασκευής (μέρος δεύτερο), Περιοδικό Θέσεις τεύχος 56, 1996.
3. Θεοδωρίδης Π., Προσωπική ταυτότητα, εθνική ταυτότητα και ιδιότητα του πολίτη, Περιοδικό Επιστήμη και Κοινωνία τεύχος 5, 6/2001.
4. Μαρί-Κριστίν Βερζιά, Διάλεξη της Μαρί-Κριστίν Βερζιά-ευρωβουλευτή της Γαλλίας με το Μέτωπο της Αριστεράς, μέλος της Ομάδας GUE / NGL- στο Συνέδριο «Ιδιότητα του πολίτη: ένα θεμελιώδες ζήτημα για τη δημοκρατία», 2 Δεκεμβρίου του 2010.
5. Μπάλιας, Σ., Ανθρώπινα Δικαιώματα. Ιδιότητα του Πολίτη και Εκπαίδευση, στο ΜΠΑΛΙΑΣ, Σ. (επιμ.), Ενεργός πολίτης και εκπαίδευση. εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2008, σ. 9-41 και σ. 305.
6. Πανταζής Β., Ανθρώπινα δικαιώματα, ιδιότητα του πολίτη και εκπαίδευση στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Δ. Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, 23, 2011.
7. Τσάτσος, Δ., Συνταγματικό Δίκαιο, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα, 1982, σ. 214 και 213-218.
8. Marshall, T. Bottomore, T. (1995). Ιδιότητα του πολίτη και κοινωνική τάξη. μετάφραση Ο. Στασινοπούλου. Αθήνα: Gutenberg.

SHARE

TWEET

PIN

SHARE

[◀ Previous post](#)
[Next post ▶](#)

RELATED ARTICLES

ΑΠΟΨΕΙΣ

«Μια θλιβερή μέρα στη Μόρια»

ΔΙΕΘΝΗ, ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου στην Ευρώπη

ΑΠΟΨΕΙΣ

Ομιλία Προέδρου Juncker στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενόψει της συνόδου κορυφής της ζώνης του ευρώ

ΑΠΟΨΕΙΣ

Slavoj Žižek: Πώς μπορούμε να παραμείνουμε πιστοί στο Παλιό υπό τις νέες συνθήκες;

There are no comments

Join the conversation

Η ηλ. διεύθυνσή σας δεν δημοσιεύεται. Τα υποχρεωτικά πεδία σι

Σχόλιο

Δημοσίευση σχολίου

Name *

Email *

- Επιθυμώ να λαμβάνω ειδοποιήσεις για νέα σχόλια μέσω email
- Επιθυμώ να λαμβάνω ειδοποιήσεις για νέα άρθρα μέσω email

FOLLOW US ON
FACEBOOK

socialpolicy.gr
20,116 likes

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Επικοινωνία

Όροι Χρήσης

Σχετικά με εμάς

ΣΕΛΙΔΕΣ

Αρχική

Φορείς Κοινωνικής
Πολιτικής

Αρθρογραφία-Μελέτες

Blog View

COPYRIGHT 2017 | MH NEWSDESK BY MH THEMES